

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱

ساعت برگزاری: ۱۰:۳۰ صبح | نمره: ۱۷ | مدت پانکونی: ۹۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

مهر مدرسه

کد امتحان:	۲۴۰۱۱/۰۹
تاریخ آزمون:	۱۴۰۱/۱۰/۱۸
عنوان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی فقه الاستدلالی - جلد اول
محدوده:	طهارت (ص ۹۷-۳۳)، خمس (ص ۱۹۰-۱۸۱)، زکات (ص ۱۸۰-۱۶۰)
حذفیات:	مستندات غسل تا ابتدای نجاسات (ص ۵۱-۲۷) و زکات (ص ۱۸۰-۱۶۰)

کد طلکبی:

از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۱- در آیه شریفه: «فاغسلوا وجوهکم و ایدیکم الی المرافق و امسحوا برءوسکم و ارجلکم الی الکعبین» واژه «ارجلکم» عطف به کدام کلمه

است؟ ص ۴۱

- الف. وجوهکم
- ب. رءوسکم
- ج. المرافق
- د. ایدیکم

۰/۵

۲- کدام حکم در مورد «زن حائض» صحیح است؟ ص ۵۸ و ۵۵

- الف. يجوز وضع شیء فی المسجد
- ب. یحرم طلاقها ولكنه صحیح
- ج. تقضى الصوم و الصلاة
- د. تحرم قراءة آية السجدة

۰/۵

۳- کدام گزینه درباره «اقل و اکثر نفاس» صحیح است؟ ص ۶۲

- الف. لاحد لاقله - اكثره عشرة
- ب. اقله ثلاثة - اكثره عشرة
- ج. اقله لحظة - اكثره ثلاثة
- د. لاحد لاقله و اكثره

۰/۵

۴- نماز در چه زمانی بر میت مسلمان واجب می شود؟ ص ۶۵

- الف: اذا كان عمره ست سنين
- ب: اذا كان عمره ثلاث سنين
- ج: اذا كان عمره سبع سنين
- د: اذا كان عمره عشر سنين

۰/۵

۵- اولین نصاب طلا برای پرداخت زکات چه مقدار است؟ ص ۱۶۶

- الف. ۱۰ مثقال
- ب. ۱۵ مثقال
- ج. ۲۰ مثقال
- د. ۲۵ مثقال

۰/۵

۶- کدام گزینه از مستثنیات وجوب خمس در «فاضل المؤمنه» نیست؟ ص ۱۸۶

- الف. الميراث المحتسب
- ب. الكسب فی بدایته
- ج. عوض الخلع
- د. المهر

۰/۵

۷- با توجه به آیه شریفه: «فلم تجدوا ماءً فتيمموا صعيداً طيباً» توضیح دهید آیا آب مضاف برای وضو کافی است یا نه؟ در

صورت شک در طهارت، چه اصل عملی جاری می شود؟ ص ۳۳

۲

جواب: مفاد آیه این است که اگر کسی آب نداشت، باید تیمم کند و عنوان «ماء» بر آب مطلق صدق می کند نه مضاف. پس در فرض عدم وجود آب مطلق حتی اگر آب مضاف باشد نمی توان وضو گرفت و وظیفه ما تیمم است و وضو باطل است. (نمره) اگر با آب مضاف تطهیر کنیم شک می کنیم آیا حدث سابق مرتفع شده یا باقی است استحباب در اینجا به بقاء حدث حکم می کند یعنی عدم طهارت. (نمره)

۸- توضیح دهید آیا می توان از روایت: «لا ينظر الرجل إلى عورة أخيه» وجوب ستر عورت در مردان و زنان را استفاده کرد یا نه؟

نحوه استفاده را تبیین نمایید. ص ۳۸

۲

جواب: اولاً آیه بر حرمت نگاه کردن به عورت برادر مومن دلالت می کند و بین حرمت نظر و حرمت کشف عورت ملازمه عرفیه است. پس کشف عورت جایز نیست. ثانیاً رجولیت خصوصیت ندارد و موضوع، اصل کشف عورت است و لو از سوی زن باشد یا ناظر زن باشد. پس کشف عورت هر یک از مرد و زن برای همجنس خودش حرام است. (یا ستر عورت واجب است)

۹- با توجه به عبارت: «من شك في حاجبية الموجود أو في وجود الحاجب قبل الوضو أو أثنائه فلا بد من تحصيل اليقين أو الاطمینان

بعدمه» پاسخ دهید. ص ۵۰

۲

(الف) تفاوت شک در «وجود حاجب» با «حاجبية موجود» را با مثال بیان کنید.

(ب) حکم این دو شک قبل و حین وضو را با دلیل توضیح دهید.

جواب: (الف) گاهی در اصل وجود مانع روی اعضای وضو شک می کنیم که به آن شک در وجود حاجب می گویند. یعنی نمی دانیم مثلاً رنگی چسبیده یا نه. اما گاهی چیزی روی اعضای وضو هست ولی نمی دانیم جلو آب را می گیرد و حاجب و مانع هست یا نه. این حاجبیت موجود است که در آن شک داریم. (۱ نمره)

(ب) قاعده اشتغال اقتضا می کند یقین کنیم به وضوی صحیح و لازمه این قاعده این است که یقین کنیم حاجبی نیست. پس باید مشخص کنیم و شئی که احتمالاً حاجب است بر طرف نماییم. (۱ نمره)

۱۰- خون چه حیوانی پاک و چه حیوانی نجس است؟ و اگر ندانیم خون چه حیوانی است حکم آن را با دلیل توضیح دهید. ص ۸۰

۲

جواب: خون حیوان دارای خون جهنده نجس است و اگر خون جهنده نباشد پاک است. (۱ نمره)

اگر ندانیم خون، خون چه حیوانی است محکوم به طهارت است زیرا اصاله الطهارة در مورد شکه جاری صادر می گردد. (۱ نمره)

۱۱- عبارت: «تطهير الماء للماء المضاف من باب الاستهلاك امر على مقتضى القاعدة» را توضیح دهید. ص ۸۸

۲

جواب: اگر آب مطلق به آب مضاف منتجس متصل شود به طوری که بر اثر مخلوط شدن، آب مضاف کاملاً مستهلک شود و اثری از آن نماند، پاک می شود و این پاک شدن دلیل خاصی نمی خواهد؛ یعنی همان دلیلی که می گوید آب پاک است، کافی است تا بگوییم این آب مطلق پاک است.

۱۲- «هاشمی» به چه کسی گفته می شود و راه اثبات آن چیست؟ توضیح دهید اگر هاشمی از اهل سنت باشد، آیا می توان به او

۲

زکات هاشمی را داد یا نه؟ ص ۱۷۲

جواب: هاشمی کسی است که از طریق پدر (نه مادر) منتسب به هاشم (جد پیامبرص) باشد و راه اثبات آن بینه یا اطمینان است. (۱ نمره)

خیر(مگر از سهم مولفة قلوبهم و فی سبیل الله فی الجملة)، زیرا از شرایط استحقاق زکات، ایمان است و اهل سنت مومن نیستند اگر چه مسلمان هستند. (۱ نمره)

۱۳- چگونه با وجود اینکه «غنیمت» بر غنائم جنگی صدق می کند همانطور که سیاق آیه نیز بر آن دلالت دارد، آیه شریفه: «وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا

۲

غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ ...» (انفال: ۴۱) بر وجوب خمس در غیر از «غنائم جنگی» دلالت می کند؟ ص ۱۸۲

جواب: اولاً غنیمت در لغت به معنای مطلق فائده است کما اینکه در آیه شریفه «و عندالله مغانم کثیرة» به همین معنی آمده است. ثانیاً: سیاق آیه که از آیات جهاد است بر اختصاص غنیمت به غنائم جنگی دلالت ندارد زیرا ممکن است از باب تطبیق کلی بر بعضی از مصادیقش باشد. یعنی غنائم جنگی یکی از مصادیق غنیمتی است که خمس بر آن واجب است. (همچنین روایات خاصه ای در این باب آمده است که وجوب خمس را در غیر از غنائم جنگی اثبات می کند.)